

PERIODICH SATIRICH,

HUMORÍSTICH, IL - LUSTRAT Y LITERARI

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 centims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

J. PIN Y SOLER.

Novelista de gran mèrit
que ha omplert admirables planas
describint costums y escenas
genuinament catalanas.

F. GOSTED-SOLER

INVENCIONS.

Cada dia s' inventan novedats. ¡Cuydado si se 'n pensan los sabis que 's dedican á la aplicació á la vida práctica dels principis científichs!

Ja no vull parlar del perfidiós estudi dels microbis que ha donat lloch á descobriments tan portentosos y á un sistema de curar tan extraordinari com lo que practican los doctors Kock, Pasteur y 'l nostre simpátich Ferrán ab sas incomparables inoculacions.

Sobre aquest particular deya un bolsista:

—Desengányinse, jo per la mèva part no estaré content fins que 's descubreixi 'l microbi de la sort. Ferse inocular de milionari: ¡veus' aquí l' ideal de la humanitat!

En tan difícils estudis ningú fins ara ofereix disposicions tan admirables com un cert metje asturiá, qual nom ignoro y creguin que ho sento, per més que res del mon lligui tant bè com lo mérit y la modestia.

De fixo que 'l tal doctor déu haverse inoculat—fentse 'l primer subjecte de sos perillosos descobriments—lo microbi de la sort de que parlava l' aludit bolsista.

Lo metje asturiá está casat, lo qual, haventho ensopegat bè, no deixa de ser una fortuna. Y además de muller tè sogra. Un' altra ganga.

Perque aquí 's tracta de una sogra inverossímil, amable per naturalesa que guarda pèl sabil del seu gendre las atencions més delicadas; que comensa per no viure ab ell á fi de que las asperesas de la vida quotidiana no pugan alterar la felicitat doméstica del jove matrimoni, y que 'l dia del sant del marit de la seva filla no te prou temps per anar ella en persona á felicitarlo.

Y ho fa tant bè la bona senyora que al baixar l' escala rellisca, rodola pèls esglahóns y s ompla tot lo cos de nyanyos y xiribechs, amen de alguna fractura de més ó menos importancia. No se sab si l' escala estava untada ab sabó.

—Mamá, no tinga por—exclama 'l metje plé de zel y de carinyo—aquí estich jo per ausiliarla, y juro ferho tan bè, que sino ho logrès, havia de cremar los meus tituls académichs... Indigne 'm consideraria d' exercir la medicina, si no la curava á vosté.

Ab tan bonas rahóns y 'ls més excelents cuydados, lo metje sortí triufant del seu empenyo... ¡y saben lo primer que va fer per celebrarho? Presentar á la seva mamá política 'l compte de la cura; res, un comptet que pujava la friolera de 46,500 pessetas.

La sogra s' indigna y ab un xich més se fereix de una enrabiada. Y 'l gendre ab la serenitat propia dels sabis, li diu:

—Conti ab mí sempre, senyora: per las fracturas soch una especialitat; pero per las apoplegias no trobará un' altre metje que m' empeti la basa.

Lo compte del bon metje asturiá ha donat lloch á un plet. De moment lo tribunal ha ordenat que dos facultatius l' examinin en calitat de périts.

Pero 'l metje ha protestat, y ab molta rahó reclama que 'ls périts en lloch de metjes sigan gendres. Es lo qu' ell diu:

—Sols los gendres tenen condicions per tassar l' import del inmens sacrifici que hi hagut de imposarme. Pensin que la vida de la meva sogra estava pendent de ma voluntat; que ab un petit descuyt podia enviarla impunement á l' altre barri heredant desseguida la seva fortuna: y

vegin si l' haver sabut resistir una tentació semblant no val las 46,500 pessetas que reclamo.

Si hi ha justicia á Espanya, los tribunals no podran menos de donarli rahó plena.

Sobre tot, si 'ls jutjes que han de fallar la causa tenen sogra.

••

Aném seguint lo capítul dels últims invents.

Víctima de las tentativas hipnóticas de un doctor de Suecia, era un jove estudiant de medicina, tan nerviós y ben disposat als experiments de la sugestió, que 'l metje 'n feya á cada instant lo que volta.

Una mirada, la concentració del pensament, en fi, qualsevol esfors de la voluntat li bastava per deixar-lo enterament rendit y á la seva completa disposició.

Lo jove á copia de subjectarse *velis nolis* á la voluntat despótica del hipnotisador impertinent, va perdre la salut y descuberta la causa dels seus mals, va entaular un procés contra 'l metje.

Se celebrava la vista de aquesta causa curiosa: la sala estava plena d' espectadors: l' acusat seya en la banqueta, tranquil y en plé domini dels seus medis diabólichs.

Molts eran los testimonis de cárrech disposats á compareixer, y ab tots ells succehia lo mateix.

Lo president del tribunal los interrogava sobre 'l fet y tots ells responían glorificats á matinas. Semblava que s' haguessen posat d' acort per dir disbarats y fer bestiesas. Un acte tan serio com es sempre la vista de una causa, s' anava transformant en una verdadera comedia.

Aixís per exemple, á un testimoni li preguntavan:

—Diga lo que sápigam sobre 'l fet d' autos.

Y 'l testimoni, un home grave, ab unas patillas dignas rivals de las de 'n Rius y Tauler, comensá á fer saltiróns y tercerillas com si súbitament s' hagués transformat en una bolera.

Figúrinse quína gresca.

Pero ningú s' explicava 'l motiu de aquell desori, fins que un metje allí present va aclarir lo misteri.

—Senyors, digué: l' acusat está abusant de la seva forsa. ¿Saben per qué 'ls testimonis no declaran conforme á lo que saben? Perque l' acusat, apenas se presentan, los hipnotisa y 'ls té pendants de la seva voluntat.

No hi hagué més remey que suspendre la vista.

Pero ¿qué succehirá quan se reanudi? Jo al puesto del doctor no sols hipnotisaria als testimonis, sino al fiscal, als Srs. magistrats y hasta als agutzils de l' Audiencia. O no fer las cosas ó ferlas bè.

¡Quína situació més original per una opereta bufa!

••

Y á propósit: parlém un xiquet de música: s' enten, de música relacionada també ab una nova invenció.

¡Quántas y quántas ilusions no engendra 'l desitj de convertirse en un Gayarre, en un Uetam ó en una Patti! Lo tenir la veu una mica més forta de lo regular basta y sobra per donar lloch á la fatlera de cantar y obtenir contractas á mil duros per funció.

—¡Quína veu més hermosa tè vosté! Creguim á mí, cultivila.

Basta dirli aixó á qualsevol, per encendre en son cervell totas las ambicions del art y la riqueza.

COMPENSACIÓ.

Com á home té un doloret,
que l' atormenta y l' irrita;
pero com á agricultor
ha tingut bona cullita.

Y quan un pensa qu' en Gayarr  era many , l' Uetam sabater, sabater també en Massini, la Donadio una cambrera,  c m no imaginarse que lo que han fet ells, ho poden fer del mateix modo un' altra cambrera, un altre sabater   un altre many ?

De concebir aquesta idea   deixar las eynas   recó, no hi va més que un pas, y de abandonar l' ofici   morir-se de gana un altre. Molts son los que bregan per arribar al do de pit y 's quedan al hospici.

Un día una dona del poble va presentarse á casa del mestre Goula. Estava vivament afectada, y tenía motius de sobra per estarho.

—Figuris, Sr. Goula—va dirli—que jo no tenia cap més recurs al mon que 'l jornalet del m u fill, qu' es fadrí sastre. Jo no s  qu  me l' haur  entabanat dihentli que té tant bona veu, lo certus es que ha deixat de recó l' vetllador y passa tot lo sant día cantant que hasta m' atabala... y no es aix  lo pitjor, sino que á casa fa no s  quantas senmanas que no hi entra un quarto, y cregui qu' es molt trist; perque lo qu' es una servidora ja no s  ahont donarla.

—Vost  dir  que puch fer—va dirli 'l mestre.

—Veur : ahir vaig sentirli   dir que volia venirlo   trobar perque li prob s la veu...  Ay, senyor Goula, si vost  podia desenganyarlo y donarli entenent de que 's posés   treballar, cregui que faria una obra de caritat!

L' endem  va presentarseli l' aspirant   tenor, un somia-truytas com tants ne corren. Estava tan ilusionat que desenganyarlo   secas era perillós. Potser fins hauria caygut malalt.

Lo mestre Goula, despres de sentirli fer no s  qu nts galls, li digué:

—De condicions no n' hi faltan, no senyor... pero  sab qu  hi noto en la s va veu? Carencia d' elasticitat. Y aix  sols s' adquereix   copia de pr ctica y d' exercici.  No ha sentit   dir qu  feya en Gayarre? N  s  si sab qu' en Gayarre era many .

—S , senyor.

—Donchs en Gayarre, que mentres va fer l' aprenentatge de tenor, no va deixar l' ofici, alsava 'ls malls més pesants y ab lo mall en l' ayre y pegant sobre 'l ferro sostenia las notas m s altas tant temps com podia. Aixís se li va desenvolupar lo pulmó. Si vost  fos many ...

—No senyor, soch sastre per servirlo.

—¡Oh! Llavors ja ho tenim bè ¿May diria lo que ha de fer? Cusir forsa, sense descans y estirar ben bè 'l bras sempre que fassa correr l' agulla, sostenint las notas tan com puga. Ja veurá com la veu se li millora.

Tan convensut se 'n aná 'l fadri sastre de la bondat del consell, que quinze días després la pobra de la séva mare anava á donar las gracias al mestre.

—Cregui que 'l mèu fill es un altre home. Desde que vosté 'l va veure no s' aixeca peu ni cama del vetllador... aixó sí, cantant sempre; pero al menos treballa, y treballa de un gust..

En lo successiu será cantant tothom qui vulga serne.

Un célebre metje extranger, per medi de una operació senzilla practicada en la laringe, obté veus de tiple, de tenor, de baix, de barítono, á gust del parroquiá.

En lo sigle passat, y encare en lo present, en la capella Sixtina, s' obtenen contralts per medi de una mutilació dolorosa y poch honesta. Lo metje en qüestió acaba de sustituhir la inhumana mutilació per una operació senzilla y sense 'l menor perill per part del pacient.

Exclamém, donchs: —¡Adèu, per sempre reynat tiránich del tenor que venías atentant de una manera tant inconsiderada contra la butxaca dels filarmónichs! ¡Abaixa 'l tèn orgull; deixa de considerarte com un ser privilegiat y superior á tots los humans! ¿Qu' eran en Meyerbeer, en Gounod, en Verdi al costat tèn? Una colla de perdularis als quals tú 'ls dispensavas l' obsequi de interpretar las sévas solfas. Aixís las empresas per cada céntim donat al grans autors, á tú 't pagavan un durc.

Pero ara fineix per sempre l' imperi qu' exercias. La tèva Majestat queda destronada. Lo doctor que fàbrica cantants acaba de proclamar la República filarmónica. Desde avuy las pedras se convertirán en brillants y la mateixa abundancia de aquests farà que no s' estimin. Já no anirém al teatro á admirar fenómenos de veu. Si per cas, en lloch de cridar al cantant al final del acte, cridarém al cirurgiá que l' haurá fabricat.

Y acabarém per allá ahont devíam haver comensat: acabarém per admirar menos la veu que 'l talent artístich del que 's dedica á interpretar un personatge.

Aixó mentres no vinga un altre metje á modificar per medis quirúrgichs lo cervell y 'l cor dels qu' exerceixen la professió de artistas.

P. DEL O.

LO PORTER.

SONET.

Qui diu porter, diu lloro, qu' un porté á dintre del seu kiosko engabiat, solzament per descuit está callat: xerramech, curios y trapassé.

Sab qui entra, qui surt, qui vá, qui vé; qui cobra, qui no cobra, qui ha cobrat, y ¡ay! del que algún día li ha tocat las absurdas pragmáticas que tè.

Ell sab del primer pis, sab del segón, sab del tercer, del quart y del quint pis, y sab los del terrat quina gent son;

sab fer cantá' á las raspas si es precís,

sab de la roba bruta del veinat, ¡pero, no sab, ni pot estar callat!

E. VILARET.

UN QUE DESITJA SERNE.

—... ¿Qué vol dir qu' es molt difícil fer de concejal?

—Al contrari, es lo més fácil del mon. Figuris... ¡N' es en Nasvidal, n' es en Banyolas, n' es en Coll y Espona...!

—Jo li preguntava, perque... la veritat, tinch ganas de serne.

—¿De debó?

—De debó... ó de per riure. La qüestió es que pugui ser concejal.

—¡Ah! Aixó ja es un' altra cosa; així ja 'ns hem de mirar l' assumpto ab més serietat. ¿Vol que 'l someti á un exámen?

—¿De conciencia?

—Nó, aixó es lo que menos se necessita per desempenyar lo cárrech: l' examinaré de gramática... parda y aritmética sobrenatural.

—A veure, digui.

—¿Qu' es la ley, per vosté?

—¡La ley... la ley!... ¿qué vol dir que n' hi ha de lleys aquí?

—Mol ben contestat.. Endavant: ¿quín concepte ha format vosté dels interessos de Barcelona?

—¡Oh! D' aixó no me 'n cuydo jo: mentres los meus interessos marxín bè, en los dels demés no m' hi fico.

—¡Bravísim! ¿Quánt fan dos y dos?

—¿Dos y dos qué? Perque verbi gracia si son dos y dos pessetas fan una miseria; pero si son dos mil y dos mil... llavors ja es un altre punt diferent.

—¡Aprobat, aprobat! No es necessari que li preguntis res més, tocant á aquestas materias. Sab tot lo que á un concejal li convé sapiguer. Pero...

—¿Qué? Digui no 'm calli res.

—¿A quina altura está de llengua castellana? Perque ja deu sapiguer que 'l llenguatge oficial del municipi es lo castellá.

—¿Qué hi ha obligació d' enrahonar, per ventura? Mentres sápigui dir *si* y *no* en las votacions, crech que ja n' hi ha suficient. Y *si* y *no*, tan se diuhen en castellá com en catalá.

—Pero un día ¿qué sab un hom! un día 's pot veure obligat á aixecarse y dir quatre cosas... ¿Cóm s' ho compondrá llavors?

—¡Oh! ¿Qué 's figura que si tan convé no sé explicarme tan bè com un altre?

—Segóns qui sigui l' altre... potser sí. A veure, digui un comensament de discurs.

—¡Prou! Miri... ¡Señores!... ¿Va bè aixó?

—Per ara sí.

—Señores, me alevanto para manifestaros que la purpusición que ahoy se discute, va en cuantra de...

—Basta: si sempre ho fa així, ja anirém bè. ¿Y qué tal te l' estómach vosté?

—¿Vol dir lo pahidor? Be, gracias á Dèu.

—Es que un concejal deveg das ha de menjar molt.

—Per menjar ray, si que no renyirém. Ja 'm poden convidar á tants tiberis com vulguin. Y ademés, que si algun día en qualsevol ápat me sobra alguna cosa, tanbe salré ficarmho á la butxaca y portarho á casa pera la familia.

¡POBRA BESTIA!

Ha mort aquell cocodrilo
que hi havia dintre 'l Parch...
¡Y 'ls regidors sense anarhi!
¡Quin enterro més amarch!

—Perfectament pensat. Ara digui ¿cóm dimontri l' hi ha vingut aquesta idea de volguer ser concejal?

—Per res, per un punt. Ja li explicaré. Jo visch en un segon pis... y ¿sab qué hi ha sota del pis en que jo visch?

—Lo pis primer.

—Si senyor, y sota del primer, la botiga

—M' ho he figurat desde luego: en casi todas las casas sol succehir lo mateix.

—Pero lo que no succeheix en todas las casas es que á la botiga hi haja un manyá.

—¡Ja ho crech que nó! Estaríam ben frescos...

—Pues á la botiga de baix de casa n' hi ha un que fa un soroll del botavant, sobre tot quan pican baranas ¿sab? alló, patím patám, patím patám...

—Si senyor... pero ¿quina relació hi ha entre las baranas y 'l cárrech de concejal?

—Jo li diré: algunas veces hi fet instancias per veure si puch fer expulsar aquest malehit manyá que no 'm dona ni un quart de sossego; pero resulta que tots los meus passos son inútils porque diu que hi ha un concejal que l' apoya...

—¿Y que?

—Jo m' hi fet aquesta reflexió: si un concejal fa que no 'l treguin, un altre concejal lo podrá treure desseguida si convé.

—No está mal calculat...

—Y per xó m' hi dit: no vajas á molestar á

ningú ab empenyos; á lo tuyo, tú; procura ser concejal y tindrás lo gust de poguer ti cure al manýa tu m: teix...

—Lo plan es verdaderament assombrós; pero ¿ab quins medis conta pera ser elegit?

—No sé; buscaré vots, crearé *amósfera* en favor de la mèva candidatura y...

—Y treurá una carbassa com una casa. Desenganyis: aixó de una elecció s' ha de treballar molt y ab molta constancia.

—Digui ¿qué haig de fer?

—Anar á visitar de un á un tots los electors del seu barri, instan los perque li donguin lo vot...

—Bueno.

—Desp és ferse amich del municipal de punt, sereno y brigadas qu' escombran lo seu carrer.

—Molt bè...

—Y finalmet anar á demanar l' apoyo d' uns que tenen més influencia que ningú.

—¿Qui son?

—Los que tocan las trampas .. electorals.

A. MARCH.

¡E. P. D.!

Ha mort lo celebrat y aplaudit cocodrilo que hi havia al Parch.

La premsa, demostrant una vegada més las

sèvas miras mesquinas, ha donat compte d' aquesta desgracia ab un laconisme aterrador.

Ha mort... y en paus. Ni 'l més insignificant elogi fúnebre, ni quatre apuntes biogràfichs, ni una frasse de dol y sentiment.

¡Qu' era un animal! Y bueno. Pero era un animal destingit, una bestia grossa, una cosa extranya.

¿Hauria sigut la primera vegada que per la mort d' un animal hem vist los diaris plens de bombos y hem sentit repicar las campanas?

¡Pobre cocodrilo!

No sè la edat que tenia, porque jo no 'l tractava, ni tinch cap noticia de la sèva procedencia y antecedents. Semblava una bestia molt com cal y aixó basta porque li dediqui aquestas ratllas.

¿De qué deu haver mort? ¡Vajan á sapiguerho!

Si 'l cocodrilo hagués sigut banquer ó senador vitalici, á horas d' ara la facultat de medicina ja 'ns hauria omplert las orelles ab la explicació dels orígens, desarrollo, complicacions y acabament de la fatal malaltia.

Avuy no podém fer altra cosa que conjeturas.

¿Haurá mort d' anyoransa? Potser á las riberas del Nilo hi tenia una *cocodrila* que li havia robat lo cor.

¿Haurá mort d' indignació patriótica? Porque la picardia que 'ls moros d' Alhucemas ván fer al *Cocodrilo*, per forza ha d' haver exasperat á tots los de la classe.

Es impossible assegurar rés: l' animal ha mort, segóns malas llenguas, sense asistencia facultativa y 'ls guardas del Parch no poden donarnos cap dato.

Lo pitjor es que l' Ajuntament ha escoltat la noticia d' aquesta desgracia com qui sent ploure.

Un concejal diu que deya, dantse ínfulas d' home lletrat:

Que haya un cadáver más ¿qué importa al mundo?

¡Desagrahit! Parlar ab aquest desenfado dels cadávres, quant á ells es á qui deu lo haver sortit elegit concejal...

Un altre regidor vá quedarse tot sorprés al enterarse de la noticia y vá exclamar:

—¡Es dir que ha mort lo cocodrilo!... Encara no sabia que 'l tal cocodrilo existís.—

Aixó si que ho crech. Com que 'l pobre animal no podia celebrar tiberis ni fer arrossadas, molts concejals ni 'l coneixían. Al Parch no hi tenen afició: 'ls agrada més anar á can Martín.

L' únich que crech que visitava al cocodrilo era don Francisco I de Olérdola. L' animal—vull dir lo cocodrilo—sentia pèl nostre arcalde una profunda admiració. Y don Francisco diu que hi anava sovint per aixó; porque 'l cocodrilo l' admirés.

¡Quí sab! Potser la pobre bestia—torno á dir que 'm refereixo al cocodrilo—s' ha entristit veyent que don Francisco no hi anava, y aixó li ha causat la mort... ¡Quí sab!

De totas maneras, no hi ha que desalentarse.

¿Lo cocodrilo ha mort? Ell ressucitará.

¿Quán? Aviat, lo día de las eleccions.

¿No ressucitan los demès difunts?

¿Per qué, donchs, no ha de ressucitar lo cocodrilo?...

¡Vaja!... ¡será un vot més!

MATÍAS BONAFÉ.

Á ELLA.

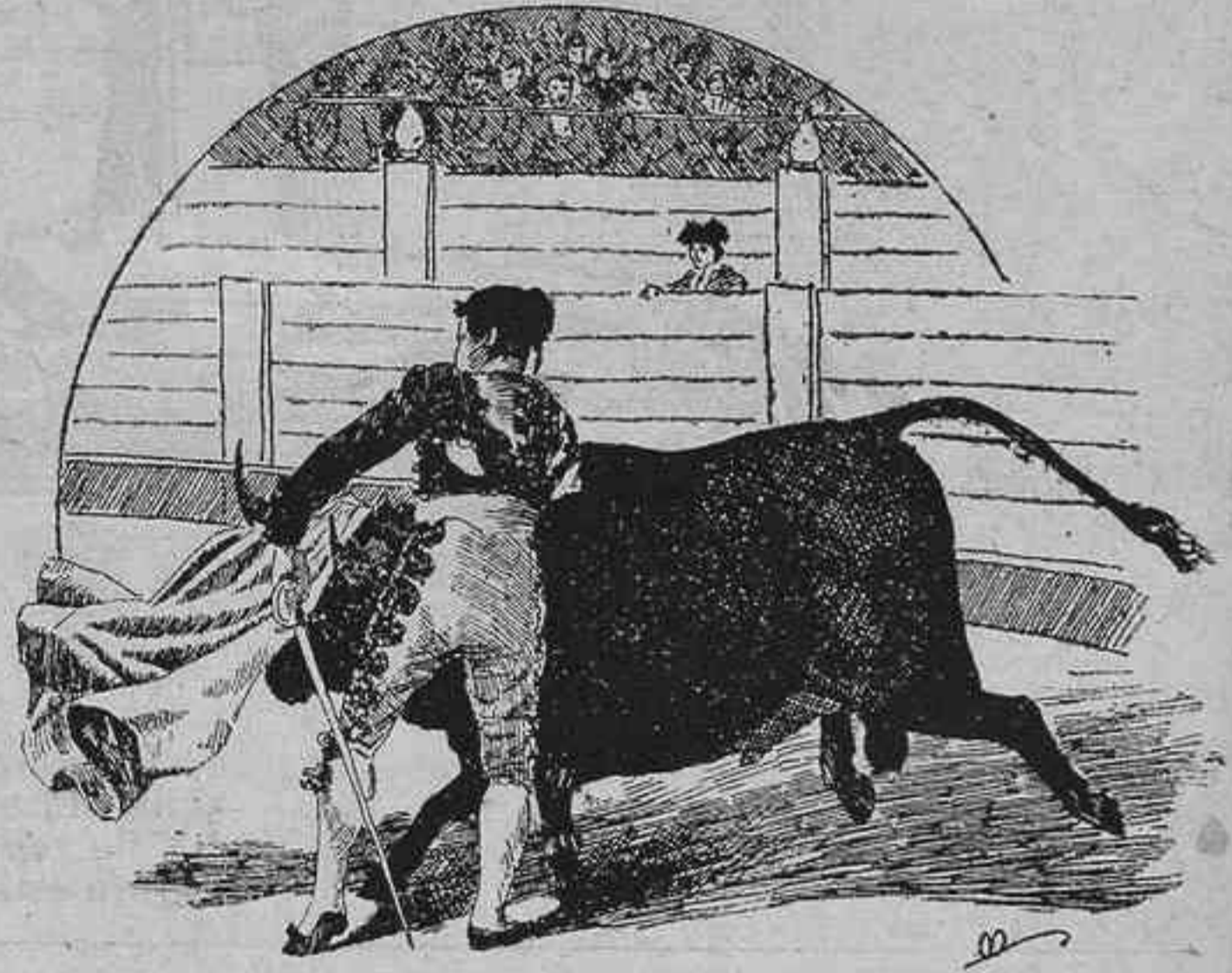
Ja sé que estás enfadada
perque ahí al carrer del Pí
dius tan bon punt te vegí
vaig girar de cantonada.

Mes com quedar bé m' agrada,
vull disculparme, Pepeta;
al véuret tan bufoneta
no cregas que m' amagués;
es que 't seguía un inglés...
(à quí dech mitja pesseta.)

Quan per cop primé 't vegí,
erats una pajeseta,
duyas tot 'l vestit brut,
pero la conciencia neta.

Avuy t' he trobat de nou,
y erats preciosa, Clemencia.
Lo vestit duyas molt net...
pero en cambi la conciencia...

A. LLIMONER.

TOROS.

Jo al puesto del Pare Etern, hauria fet lo mateix:

—Alsa noys, hauria dit als ángels: corrèu desseguida á tirar las cortinas de núvols: brilli 'l sol sobre la terra, qu' en Guerrita 's dirigeix tot campant á la Plassa de Barcelona á donar la millor corrida de la temporada.

¡Qué de la temporada! De aquesta y de la pasada y de no sè cuántas més!

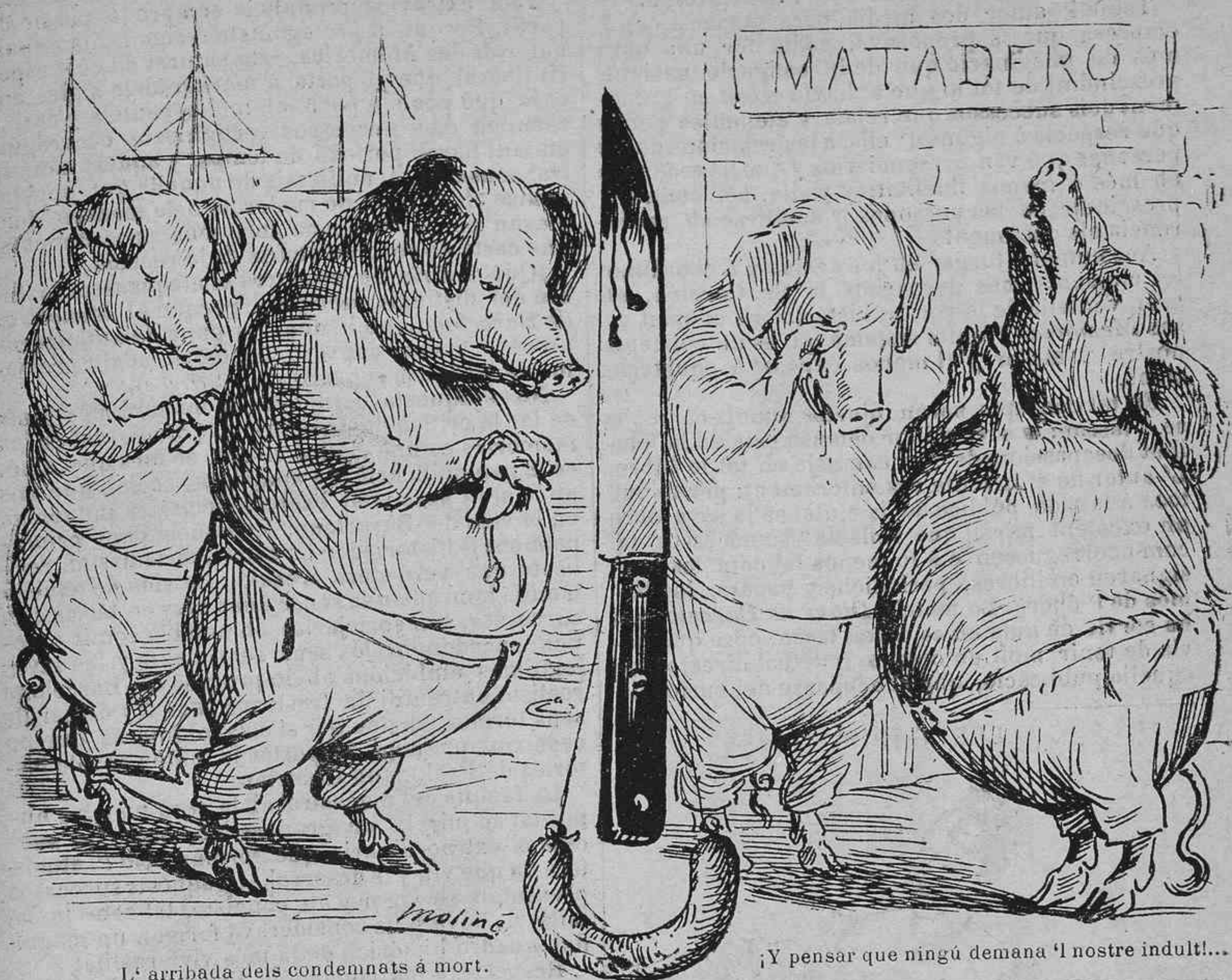
Rafel Guerra 's destaca en l' art taumàquich com una figura colossal. Aixís com á Lagartijo li diuhen tots lo Califa, á Guerra se l' hi haurá de dir l' *Alejandro magno* dels toreros.

Jove com l' héroe macedoni, ha sapigut escalar en breus moments la celebritat dels primers mestres.

Desde que s' ha casat está una mica més magre; pero conserva tota la frescura, tota la flexibilitat, tota la lleugeresa, tota la gracia y tota l' elegancia que ja li coneixíam aumentadas ab un art superfi, un coneixement perfecte de las reglas y una oportunitat admirable al aplicarlas.

Los que diuhen que hi ha toros que de tan difícils son poch menos que *inmatables*, haguessen vist diumenje á n' en Guerra, havétselas ab lo segón que sortí á la plassa. Bè desparramava la vista,

LO 15 D' OCTUBRE.

L' arribada dels condemnats a mort.

¡Y pensar que ningú demana 'l nostre indult!...

bè caminava rezelós sempre en busca del bulto, bè 'n donava de mostrars de saber lo que 's feya... no hi hagué remey per ell. Lo matador va fer maravellas d' art ab la muleta... Res de monadas, que 'l cas no era per anarse 'n per las brancas: passes magistrals, cambis espatarrants y en lo moment oportú, la gran estocada del sigle.

La sola mort del segón toro valia una corrida.

¿Y qué dirém del quint?

Aquest se prestava al joch y á la brometa, y Guerrita ab un cop d' ull li va coneixe 'l gust. Havía arribat l' ocasió de las monadas y va ferne fins á convertir la lidia de aquell toro en un poema de filigranas.

Lo públich estava enardit d' entussiasme.

Y la veritat, tenia rahó.

Moments hi hagué en que més que un toro brau semblava aquell un toro ensinistrat, y Guerrita més que un torero, un magnetizador.

Los aplausos que van tributárseli encare ressonan á la Plassa y fora de la Plassa.

Jo prou voldria ressenyar tan notable corrida ab tots los seus pels y senyals, perque quedés d' ella eterna memoria en las columnas de la ESQUELLA; pero arribo tart per ferho, y además me falta 'l terreno... no tinch prou espay per esplanarme.

Ab tantas cosas notables com se vegeren resalta per damunt de tot l' elegant figura del jove

y simpátich matador, de tal manera que tot quant se digués d' ell resultaria descolorit.

Certas cosas no 's descriuhen: se senten y 's disfrutan.

Per lo tant, permétinme que no fassa més que repetir lo que deya un espectador al sortir de la plassa:

—Amigo, si aixó es Guerra ni may que... vingan altres toreros á la Plassa de Barcelona.

PEP BULLANGA.

LLIBRES.

MEMORIAS DE UN MENESTRAL DE BARCELONA per D. J. COROLÉU.—Per espay de alguns mesos veje la llum en las columnas del ilustrat periódich *La Vanguardia*, qu' es un dels diaris millor redactats de Barcelona, un treball notable del Sr. Coroléu, ciudadá benemérit de la república de las lletras. En dit treball se venia historiant ab gran luxu de datos y pormenors y ab gran riquesa de colorit la vida pública de la ciutat de Barcelona en un llarch período de temps, ó siga en l' espay comprés desde 1792 á 1854.

L' obra donada á petits fragments senmanals sigué tant del agrado dels lectors de *La Vanguardia*, que la rumbosa empresa de aquest periódich s' ha decidit á ferne una edició apart, enriquint

ab un nou llibre l' historia local y la bona literatura, que ab tan talent cultiva 'l Sr. Coroléu.

Tenia l' autor dos medis pera portar á cap l' empresa que 's proposava: podia fer una obra més de imaginació que de investigació pacient, prescindint de tot lo que s' havia escrit en lo moment dels successos que relata, y atenentse, per lo que respecta á alguns d' ells, á las relacions de las personas que ván presenciarnos y que 'ls recordan ab més ó menos fidelitat; y podia, pèl contrari, prescindir de las personas y acullirse ab preferencia als documents.

Acostumat á furgar en los arxius y á coordinar los elements més despariats, lo Sr. Coroléu, ab gran ventatja de la veritat històrica ha adoptat en sas *Memorias* l' últim sistema qu' es en concepte nostre 'l millor y 'l menos exposat á equivocacions.

En tal concepte, serán injustos quants càrrechs se li fassan: la seva millor defensa está en la fidelitat desapassionada que campeja en tot lo llibre. L' autor no s' inventa rés enterament: per lo que toca á la vida pública de la ciutat es la seva obra un excelent mirall que reflecta 'ls successos tal com ocorregueren ó á lo menos tal com los consignaren en llibres, periódichs y papers, los homes de l' época. Lo mateix *Diari de Barcelona* li ha servit de guia en sa difícil tasca, cosa que havia de tenir molt en compte l' actual director de aquella publicació, que al ocupar-se del curiós lli-

LLEUGERESA.

Es una tiple lleugera
que canta lleugerament,
té lleugeresa en la mímica
y surt vestida... igualment.

bre del Sr. Coroléu, no li ha fet la deguda justícia.

Tals extravios produheix sempre la passió de partit. Perque 'l protagonista ó siga l' imaginari autor de las *Memorias*, está saturat de cert esperit liberal que 'l porta á marxar ab lo sigle, encare que poch á poch, ab molta cautela y casi á remolch dels successos vertiginosos ocorreguts en tant llarch período de temps, y aquest menestral sensat es l' antítessis de aquells qu' engalanantse ab lo nom de moderats ó de madurs, formavan per la violencia dels seus procediments, una casta de revolucionaris de la reacció.

¿Què 's diria de nosaltres si ataquessem lo llibre del distingit escriptor, perque al *Menestral de Barcelona*, no li dona la gana de anticiparse als seus temps, convertintse en un adalit prematur de las ideas republicanas?

No es aquesta certament la manera més justa de fer la crítica de una obra. Lo *Menestral* de las *memorias* es una figura vivent, es més que aixó, es la personificació de una classe social, que fins ab la seva passivitat exercia decisiva influencia en la vida de Barcelona. En aquest punt principalment l' historiador ha estat acertadíssim, realisant una verdadera creació. La vida de aquella familia honrada que sense anar may en busca dels successos, sab sortejarlos ab notable sentit pràctic encadenant los seus sentiments y las sevas legítimas ambicions ab lo progrés de Barcelona realisat entremitj de trastorns sens fi y de perills sens termes, enclou per sí sola tal interés, que no cedeix al que puga despertar la millor novela històrica de Erckmann Chatrian.

La familia del menestral ab la seva mateixa humilitat adquireix un gran relléu, entre 'ls successos extraordinaris que forman com l' atmosfera en que viu y 's desarrolla, y aquests successos presentats ab vigor y ab concisió, tal com la familia 'ls veyá y 'ls considerava forman un magnífich quadro històrich de la més viva realitat.

Respecte á las condicions literarias del llibre, basta 'l nom del autor tan justament celebrat, pera posarlas en evidencia. Un estil senzill, clar, precis y correcte, exempt de inflaments retòrichs, campeja en tota la narració. Lo Sr. Coroléu es un excelent prosista castellá á la catalana. Deixa correr la ploma ab espontánea facilitat, fuig de las frasses fetas, de las locucions manosejadas, de tot lo que pot significar esforços ó revelar artifici. Diu sempre lo que vol ab rara precisió y 's fá admirar ademés per sa correcció gramatical de pochs igualada.

De manera que 'l llibre convida á ser llegit ab agrado, no sols per lo que diu, sino per la manera com ho diu.

PLATS Y OLLAS. — *Versos humorístichs* de D. JOSEPH MARÍA CADOLSA. — Es un petit quadern en que ressaltá la musa festiva y entramaliada del seu autor, que peca algunas vegadas de massa epigramática.

Pero en fi: hi ha qui no tasta rés que no tinga una gran dossis de pebre.

RATA SABIA.

LÍRICH.

La reparició de l' ópera *L' último Abenzeraggio* del mestre Pedrell, refundida y aumta-

A MONTANYA. (Dibuix de Mariano Foix.)

Aquí están las afeccions
del vell de ca la Cecilia;
gronxá 'l nèt y mirá 'ls bens...
¡tota la sèva familia!

da pèl sèu autor, convertintla aixís a la vegada en la primera y última de sas produccions, per ara al menos, hauria sigut sens dupte un aconteixement, a estar confiada la seva interpretació a artistes de més talla que 'ls que van cantarla.

Es una viva llástima que 'ls autors de mérit, y ho es lo Sr. Pedrell, tingan de bregar ab tals dificultats y obstacles, aquí en la seva mateixa terra y fins quan contan ab lo apoyo de una empresa amiga.

Aixís y tot l' ópera s' escoltá ab gust per la numerosa concurrència que omplia 'l teatro, y si gué aplaudida en sos principals passatjes, essent cridat l' autor al escenari, al final del preludi, al terminarse tots los actes y després del aria de contract del tercer, que per haver sigut la pessa millor cantada sigué també la més aplaudida.

No intento fer l' anàlisis de una producció, després de sentir-la una sola vegada y encare en condicions tan desfavorables. Sols si faré constar que 'l mestre Pedrell revela ser un compositor serio y dotat de grans coneixements en l' art que professa. Molt poch cuidadós del aplauso que s' obté afalagant certas propensions del vulgo, no abdica may de sas ideas, ni rebaixa sa consciencia artística.

En *L' último abenzerraggio* hem cregut descobrirhi 'l noble afany de tractar la música característica d' Espanya segons lo método de la moderna escola alemana, aliansa que no té res de desagradable y que revela una intenció genial. Per aixó sols mereixeria 'l Sr. Pedrell l' encomi dels intel·ligents, sino se 'l hagués guanyat de sobras ab lo ayrosament que ha sabut sortir-se de tan difícil empresa.

L' ópera en qüestió no es ja una tentativa honrosa, sino una palpable realitat, digna per cert, com hem dit al principi, de trobar artistes de millors condicions que la realsin degudament ab una interpretació irreprotxable.

Per la victoria alcansada, a despit de tantas y tantas contrarietats, LA ESQUELLA DE LA TORRATXA felicita de tot cor al insigne mestre catalá.

ROMEA.

Un autor nou, que 's presenta ab una producció arreglada ab inteligencia, auguri de algunas altrás enterament originals, es lo jove artista don Ernest Soler de las Casas, fill del popular autor dramátich D. Frederich Soler.

En *Bon Jan qui paga*, que aixís se titula, l' arreglo estrenat dijous ab éxit propici, s' hi revela l' instint de un autor, que sab desenvolupar escenas, pintar personatjes y combinar situacions dintre de un argument senzillíssim. L' obra es un bon ensaig que 'l públich recompensá ab sos aplausos, dels quals participaren també la Sra. Parrenyo y 'ls Srs Martí y Goula, encarregats de la interpretació dels tres únichs papers qu' en ella figuran.

ESPANYOL.

Diumenje 's despedí del públich l' inteligent actor Sr. Cuevas ab lo drama *Los dos fanatismos* d' Echegaray.

¿Qué vindrá després?

¡Chi lo sá!

TÍVOLI.

Benefici de la Fons lo divendres.

Bè plovia, bè feya una nit tempestuosa; pero més que las inclemencias del temps pogueren las simpatias que tan legítimament se tè guanyadas la cadenera del *Tivoli*.

En lo paper de Rosina féu gala una vegada més

de sa véu fresca y espontánea, arrancant a cada punt merescuts aplausos. Y tractantse de una artista tan simpática, es inútil dir que 'ls seus admiradors l' obsequiaren ab escullits regalos.

La temporada d' ópera havia de terminar diumenje; pero com sigueren a centenars las personas que 'l citat dia 's quedaren al carrer sense poderse despedir de la rumbosa y agraciada *Carmen*, l' empresa ab molt acert ha disposat prorrogar una senmana més las funcions líricas.

De manera que demá dissapte y demá passat diumenje se donarán definitivament las dos últimas representacions de l' ópera mestra de Bizet, qu' en lo teatro del *Tivoli* únicament, s' haurá cantat una cinquantena de vegadas y encare ha quedat tan fresca y campant com lo primer día.

D' aixó sí que se 'n diu éxit

Dijous foch nou.

Ja fa días que la companyia d' opereta de la qual forman part distingits artistas, está ensajant la titulada *Alli Babá* ab música de Lecocq. L' obra que ha tingut al extranger un éxit ruidós, entrarà a Espanya pèl teatro del *Tivoli*, presentantse ab set novás decoracions degudas als senyors Urgellés, Moragas y Chia y ab més de 300 trajos confeccionats segons los figurnís del senyor Labarta.

A aquesta seguirán altrás produccions del repertori francés de las que més han cridat l' atenció en aquests últims temps.

Aixó demostra la inteligencia de l' empresa y l' afany ab que procura complaure a sa numerosa parroquia.

NOVEDATS.

¿Qué dirém del *Luis XI*, interpretat per l' insigne Valero que no ho sápigat tothom? Difícilment trobará l' obra de Delavigne un intérprete més felís. Valero es lo célebre rey francés tot de una pessa. Tot l' ajuda: la figura, 'l rostre, fins la seva edat. Es molt natural, donchs, que 'l públich, pendent sempre del menor dels seus gestos y de la més insignificant de sas paraulas, se senti transportat a un' altra existencia y abrumi al vell actor ab sos estrepitosos aplausos.

La noblesa de cor de D. Joseph Valero s' ha posat novament de relleu ab la funció donada di lluns a benefici del poble de Puigcercós.

Una funció variada, en la qual, a més de la companyia dramática que representá ab molt acert *El alcalde de Zalamea*, hi prengueren part la banda municipal, la del batalló de cassadors de Alfons XII, la societat coral *Paz y Esperanza* de Sant Andréu de Palomar, las senyoretas Svi-cher y Nalbert, lo mestre Vehils y 'ls distingits concertistas de violí y de piano Srs. Perera y Granados, tots los quals competiren a qui ho faria millor.

Una funció nutrida a tot serho, que tan ó més que de Puigcercós sigué a benefici del públich que la favori assistinhi.

CATALUNYA.

La companyia conta ab una nova artista: la Sra. Moreno, dotada de una figura garbosa, que balla al istil andalús y canta ab véu bè timbrada millor en lo registre agut qu' en lo grave.

L' hi hem vist *Flamencomania*, una pessa que ab l' excusa de corretjir los desbordaments flamenchs, no fa més que provocarlos. Figúrinse una segona edició del *Proceso del can-can*. «¿Ve-

TRAJES DE PLUJA.

Tapats ab lo caputxón,
sense véurels'hi las caras,
es cosa de preguntar:
—¿Son frares... ó no son frares?

yeu aixó? (Patadas y contorneig y cant gargarissat). Donchs aixó no déu ferse que perverteix l'art y maleja 'l gust. Sobre tot no ho vajan á veure quan ho fan los demés; pero vinguin á veureho quan ho faig jo.» Aquesta es la moral del quento.

Dimars va donarse la primera representació de *El lucero del alba*, qu' es també una pessa de *rompe y rasga* de las que la *Flamencomania* condemna é imita. La Sra. Moreno la cantá y la ballá en companyia del Sr. Bosch, recullint los aplausos dels aficionats al género.

Tot aixó alternat ab la *Gran-ota* ¡¡qu' encare hi ha qui va á sentir-la!!

NUEVO RETIRO.

La novetat de la senmana ha sigut l' estreno de la traducció al castellá del famós *Ki-Ki-ri Ki*.

La malicia francesa, y fins aquella gracia groixuda que tenia l' arreglo catalá del Sr. Colomer, se las haurá deixadas al tinter l' autor de la traducció castellana.

Y aixó demostrará que no es tan fácil com sembla arreglar una obra.

Las més de las vegadas l' arreglo 's torna *espatllament*.

CIRCO EQUESTRE.

Lo famós Tony Grice ab sas habilitats gimnásticas y ab sas inagotables entremaliaduras ha reaparegut en la pista del *Circo Equestre*, trobant las mateixas riatladas y 'ls mateixos aplausos de sempre.

Tony Grice es un clown genial que pochs li farán la competencia.

Aquesta vegada 's presenta acompanyat de un deixeble, en *Tonino*, que tot fent lo paper d' enza, quan se posa á saltar, ho fa de una manera inverossimil.

Ni 'l mateix Martos dona aquells salts mortals quan va de la República á la monarquia, ó de la monarquia á la República.

N. N. N.

A UNA XATA.

¿Ets xata y no sabs per qué?..
¡No estiguis desconsolada,
que jo ab molt gust t' ho diré,
si 'l sapiguerho t' agrada!..

Y veurás com fas mal fet,
d' estar aixís tan plorosa,
sols per tení 'l nas xatet
¡sent en cambi tan hermosa!

Un día, Déu va llevarse
del llit de núvols ahont jeu,
va vestirse y va senyarse...
(puig que 's senya també Déu)
y després que va esmorsar
l' acostumat café y llet,
á la terra va baixar
per divertirse un xiquet.

Aqui vegé ab alegría,
com l' amor per tot reynava
y com ab dolsa follia,
la humanitat s' estimava.

Homes y donas s' unían
ab llassos d' amor sens fi,
y dins sos cors, encenían
guspiras d' un foch diví.

Déu digué.—¡Pláume en vritat
que axís practiquéu l' amor!
y puig qu' aixó m' ha agradat
d' avuy guardaréu recort.

Jo 'us daré de l' hermosura
lo més extremat model!
¡la més preciosa criatura
que may ha existit al cel!

Y pujant tot desseguit
dalt la gloria, ab má divina
inspirat, trassá son dit
ta bellesa peregrina.

Y dant la suau blancura
del marbre en ta pell flonjosa,
y esbeltés en la cintura
y en las galtas tó de rosa
y dents blancas com la neu
y ulls de foch... resta insegú
davant ta bellesa, Déu.
¡no n' hi havia cap com tú!

Sols en ton rostre, faltava
un nas digne qu' ajudés
al bell conjunt que formava
en ton cos tot lo demés.

Del ángels, Deu va buscar
lo més ben fet per model
pera en ton rostre posar

lo nas més bonich del cel.

Més col·locantlo 's trobaren
tos ulls de foch ab los d' ell,
los ulls de Dèu s' enlluhernaren,
y d' aquí vé ton tropell,
puig volgué ferte tant bella
y ab tú tant s' hi va mirar,
qu' ell mateix, per mala estrella,
al vèuret foll va quedar.

Mes desseguit recobrants
sa magestat imponent
y 'l cel tot alborotant
ab veu robusta y potent,
cridá:—¡Tú, indigna criatura,
volías donarme guerra!..
¡Per cástich, desde eixa altura
llenséula al moment á terra!
¡No vull véurela davant!
¡Cumpliu lo que mano jo!
¡Llenséula d' aquí á l' instant!
y si s' esguerra... ¡milló!

D' eixa ordre tan cruel y rara
tota la desgracia 'n vé
¡perque... vas caure de cara
y 't vas fé 'l nas tot malbé!

M. RIUSEC.

ABRICH DE SENYORA.

De cómodo 'n deu ser molt,
de pés també 'n té bastant,
de caló 'n deu fer de sobras;
tot ho es... méns elegant.

De un pagés catalá molt económic, se conta lo següent.

Havia anat á Verdú á comprar un matxo y retornava á casa seva ab lo millor de la fira, rebent los elogis de tots los que 'l veyan passar. Ell n' estava tot cofoy y no es estrany: era 'l primer animal que possehia.

Un cop á casa seva, aposentá 'l matxo á l' establa, qu' estava situada als baixos de la casa, precisament dessota del seu quarto.

Vingué la nit, y 'l pagés no pogué dormir, á causa de un rumor desusat y sumament monótono que se sentia á l' establa.

—¿Qué dimontri es aquest garrach, garrach qu' en tota la nit no m' ha deixat aclucar l' ull?—preguntá 'l dia següent al llevarse.

—Ay, ay ¿qué voléu que siga?—li digué 'l mosso: es lo matxo que rosega.

—¿Cóm s' entén!.. ¿Es á dir que 'ls matxos passen la nit menjant?

—¿Y donchs?

—Está bé; donchs mira, ara mateix agafas lo matxo pèl ronsal y 'l portas á vendre. A casa méva, quan jo dormo, no vull que menji ningú.

Barcelona, la Pubilleta que ja fa tant temps vé sent víctima trista dels mals administradors del seu patrimoni, jo no sé si dormirá, com lo pagés del quènto sobre l' establa dels municipals de caballeria; pero hi sentit á dir que fa días vé queixantse de un cert caball que sense perteneixer al cos, y per lo tant sense prestar servey rosega adelarant las garrofas del municipi.

¿Será veritat lo que 's conta?

Se conta que un dels regidors que anaren á xalarse á la ciutat de Granada, ab motiu de la coronació de Zorrilla, no content de tenir lo viatge pagat y pagat també lo compte de la fonda, va enginyarse de manera que li sortissen de franch los petits gastos de l' expedició.

¿Y quina te 'n fa? Compra un caball y dugas haquetas pensant que la diferencia entre lo que li costavan á Granada y lo que 'n podia treure á Barcelona, 'l compensarian de sobras dels gastos que havia fet.

Pero no va pendre en consideració lo que havia de costarli 'l viatge dels animals, y ja me 'l tenen sense poder colócar la mercancia, sino ab pérdua.

Pero un home que assisteix á la coronació de Zorrilla, y que sab aprofitar lo viatge emprenent un petit negoci pèl seu compte, per forza ha de tenir ingeni suficient per sortirse de tots los apuros.

Aixís es que no trobant comprador que s' avingúés á donarli pèl caball lo preu que 'n demanava, determiná vendrel al Ajuntament. Es lo recurs de tots los que tenen un mort: enterrarlo á la Casa Gran.

Pero 'l caball no serveix. Per los que muntan los municipals de caballeria s' exigeix una talla, y al caball granadí li faltan quatre dits per arribarhi.

—Y bé, responderá 'l regidor sense inmutarse:

anéli donant garrofas, y mentres tan veurém si fa la creixensa.

Per lo que respecta á las haquetas destinadas al recreo del Sr. regidor que las posseheix, sabém també qu' están cuydadas ab molt regalo, gracias al zel de un empleat de consums que havia sigut cotxero.

Ara si 'm preguntan si l' empleat al deixar la burxa de burot per la fusta d' antomedón, ha renunciat á la *buoteracia* y á cobrar lo sou que com a empleat de consums li corresponia, es cosa que no he pogut averiguarho. ¡Es tant difícil coneixer los detalls íntims de certas combinacions!

Si en lloch de periodistas siguessem regidors, demanariam que s' obrís sobre 'l particular una informació escrupulosa, siquiera perque la Pubilleta pogués dormir tranquila.

Y en aquest cas designariam al digne tinent d' alcalde Sr. Payerols, perque ab lo seu zel reconegut posés en clar lo que puga haverhi en una qüestió tant *garrofal*.

No deixin d' entrar á ca'n Parés á veure la notable exposició de quadros y de dibuixos militars deguts al celebrat pintor Sr. Cusachs.

Passan de 150 las obras allí exposadas, y 's distingeixen totas p'el seu carácter genuinament espanyol á més de brillar per a tras condicions artísticas, com son la perfecció del dibuix y la riquesa del colorit.

Lo Sr. Cusachs, que ha militat en las filas del exércit, que ha viscut la vida del quartel y del campament, sab com ningú interpretar los tipos y las escenas inherents al exércit espanyol. No es extrany que haja rebut felicitacions tan estimables com la que vá enviarli 'l célebre Detalle, lo pintor del exércit francés, universalment conegut y celebrat.

Totas las obras exposadas han sigut fetas expressament pera la ilustració de la obra *La vida militar en España*, donada á llum per la casa editorial Successors de Ramirez y C.^a, y revelan en lo Sr. Cusachs un treballador infatigable y un artista de recursos y de talent.

Tractantse de la cullita del ví, diu *El Barcelonés*:

«El marqués de Olérdola ha tenido más fortuna que la mayoría de los vinicultores del Penedés.»

Tanta sort no me l' acabo.
Será alló que 'l ditxo diu:
—*Un clavo saca á otro clavo;*
y un mildiu á altre mildiu.

En altres termes y en prosa perque siga més clar:

Lo mildiu, lo *black-rot* y la filoxera han tractat al ilustre marqués de Olérdola com si fós de la familia.

Un regidor, l' ex-possibilista Sr. Gonzalez, va demanar en una de las últimas sessions del Ajuntament que 's redactés una Memoria en la que constessen las obras y milloras portadas á cap per la present corporació municipal.

¿Y 'ls ápats que s' han donat no han de constar en la *memoria*?

Perque mirin, senyors, qu' es tenir barra.
Després de haverse atipat com uns llops durant

LLEGINT VERSOS.

—¡Qué 'n saben aquests poetas d' eterní y dir cosas monas!
Ara ja no extranyo gens que conquistin tantas donas...

quatre anys surtir ara que se 'n han d' anar, ab la pretensió de regalarse ab unas quantas toneladas de *bolados*.

¡Arri allá, lleminers!

Un invent que no ha pogut menos de cridar altament l' atenció de quantas personas visitan l' Exposició de París.

Se tracta del fotógrafo M. Batut que ha presentat mostres de un nou procediment pera obtenir per medi de varios retratos de individuos de una mateixa familia la imatge tipo d' ella.

Es una curiositat y una sorpresa.

¡Ara calculin cuántas aplicacions no poden ferse ab lo sistema de M. Batut!

Se forma una coalició política, y 's treu la fotografia tipo dels principals individuos que la componen... ¿qué 'n sortirà?

Unas vegadas una *monstruositat*... casi sempre una gran *barra*.

Pero no aném tan lluny

Apliquis lo sistema Batut al actual Ajuntament de Barcelona, y figúrinse desd' ara 'l resultat.

Per forsa ha de marcarse en lo *cliché* tipo lo més preeminent de cada un dels individuos que componen la Corporació municipal.

O siga 't retrato de un subjecte que tindrà la panxa de D Ignasi, la tarota de 'n Nas didal y las patillas del ciutadá benemérit.

O sino, que fassin la proba.

Una noticia trista:

Ha mort lo cocodrilo del Parch. Ja qu' ell no podrà plorar, plorém nosaltres... plorém per ell.

Y pica ja en historia lo que succeheix al Parch ab las bestias del Ajuntament. Ja se sab que portar un animal al Parch equival á condemnarlo á una mort prematura.

Allá han sucumbit la gacela, 'l ciervo, 'l guacamayo, las vacas filipinas... allá acaba de morir lo cocodrilo... y allá morirá també dintre de poch la guineu domesticada.

—Desenganyis—me deya un concurrent assiduo de aquells jardins—tinch observat que aquí no hi pot viure sino una casta de animals.

—¿Quína?

—La dels regidors d' ofici.

Dels sis inspectors que conta 'l cos d' ordre públich n' hi havia cinch á presenciari la corrida de toros del diumenje.

¿Y donchs lo sisé qué feya?

Jo al puesto del governador li donaría una corrida.

Quan mata en Guerrita 's deixa tot.

Un literat belga ha tingut l' humorada de anar desde Brusselas á París en un petit carruatje tirat per gossos.

Un arcalde, á pretext de que en lo poble per ell administrat se cumplía la lley protectora dels animals, s' oposá á que l' excursionista prosseguís lo seu viatge.

Y llavors ¿quína te 'n fa 'l belga? Agafa 'ls gossos del tiro, 'ls coloca sobre 'l carruatje y 's posa ell en persona á arrastrarlo fins que 's va trobar fora del terme municipal.

Tot lo del mon fos tan fácil de arreglar com aixó.

DESPRÉS DEL ESTRENO.

—L' autor d' aquesta joguina es don Carlos Papanatas, y no surt... perque t'è por de que li tirin patatas.

En lo *Teatro Lirich*, després de la representació de l' ópera del mestre Pedrell:

—¿Qué t' ha semblat lo tenor que desempenya 'l paper de Aben-Amét?

—Com á *Aben*, molt dolent... ara com á *Met* molt acceptable.

L' Universitat literaria es lo temple de la ciencia. Pero hem de dir la veritat: no tot son altars en aquell temple.

Una de las cátedras de la facultat de Farmacia, la del Sr. Tremols, en lloch de donarse en un aula, se dona en un pati acristallat.

Y per un ángul de aquest pati en forma columna, baixa del sostre una canonada que 's comunica ab cert forat enterament circular, qual capitell en forma de cúpula cap per vall déu anarse á buscar en un gabinet molt reservat de las habitacions del rector Sr. Cassanya.

No sè si m' entenen.

Daré més detalls.

Alguna vegada á lo millor de la explicació del catedràtic, ¡barrabum! se despenya certa massa per l' interior de aquella canonada.

Altras vegadas se deixan sentir, encare que sòrts y llunyans, perfectament perceptibles, rumors d' orga desafinada.

Y tant com l' oído 's recrean la vista y l' olfato ab un mostruari de ramatjes que van formantse á lo llarch de la columna buida de dintre y propensa á traspuar.

Com no sabém que la química tinga res que veure ab aquell *tubo* 's demana al rector senyor Cassanya, que si no li es convenient trasladar lo quarto de las pomas de la seva habitació, trasladi al menos la cátedra que tan dignament desempenya D. Federico Tremols.

Se tracta de crear á Barcelona una Bolsa del treball análoga á la qu' existeix á París.

¿Si será idea de algú que pretendrá la plassa de director de la tal Bolsa!

La qual, á lo menos per ell, no será bolsa del treball, sino bolsa de la ganduleria.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª.—*Fo-ras-te-ra.*
2. ID. 2.ª.—*Sor-re-ra.*
3. ANAGRAMA.—*Capas-Capsa.*
4. SINONIMIA.—*Dit.*
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Oro plata, cobre y nada.*
6. GEROGLÍFICH.—*Per sobretodos los sastres.*

XARADAS.

I.

(A MON AMIGA D.^s MONT.)

Ab *prima* caminas,
ab *segona* cantas,

(Continua á la página 656.)

Lopez-Editor, Rambla del Mitj, n.º 20, Llibreria Espanyola.

OBRA NUEVA DE

D. BENITO PEREZ GALDÓS

LA INCÓGNITA

Un tomo en 8.º de 335 páginas, Ptas. 3.

FREDERICH SOLER (SERAFÍ PITARRA)

CUENTOS DE LA VORA DEL FOCH

ilustrats per M. MOLINÉ, ab una preciosa cuberta al cromo

Preu: Ptas. 2

CUENTOS DEL AVI

ilustrats per M. MOLINÉ, ab una preciosa cuberta al cromo

Preu: Ptas. 2

Está pera entrar en prempsa

L' Almanach de la ESQUELLA DE LA TORRATXA

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútu, 6 bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

ab *tersa* ets molt pobre,
no vol dir res *quarta*.
Unint la *primera*
ab la que fa *quatre*,
tè surt una cosa
ab la qual enganxas,
lo pit t' hi estovas
y t pintas la cara.
Primera y segona
ab animals tracta;
fes *dos y primera*
si á las foscas marxas.
Ta cara *quatre-una*
quan lo vel te baixas.
Y en fi, la *Tot*, noya,
es dona galana
que pèls prats y boscos
sempre trasca y salta.

J. T. ANGUILA.

II.

Tè un *dos* la senyora Quima
que se 'l sol curar ab *tres*,
ab *tres* molt *hu-dos* y qu' es
del *hu-tres* y l' *hu-tres-prima*.
Lector *total* me farías
si endavina'u no sabías.

J. TERRI.

ENDAVINALLA.

Sens tenir cap ni memoria
jo t recordo 'l que t convé;
sigan quèntos, siga historia,
ó bè ciencias, tot ho sé.
Lo mantíndrem es barato;
lo tenirme un poch més car;
pero, sol ab mí algún rato
jo t faig riurer ó amohinar.
Y encare que poch respecte
ab mí guardis, jo, constant,
cumpliré lo mèu objecte;
qu' embrutarme no es defecte
perque 'm vagis olvidant.

BIGOTI Y PERILLA.

ANAGRAMA.

¡Aixó sí que tè *total*!
Surto de casa un moment

ESPERANT LO RELLEVO.

—¿Las once tot just? ¡Caramba!
¡qué tarda el tiempo á pasar!..
Y avuy que tengo una gana
que no me puch aguantar.

BUSCANT COLOCACIÓ.

—¿Sab l' inglés?—Perfectament.
—¿Coneix l' alemany?—Bastant.
—Pues no fá per mí: no vull
homes que sápigam tan.

y quan allí torno 'm trobo
sense *tot* y sense dinés.

MAGINET PETIT.

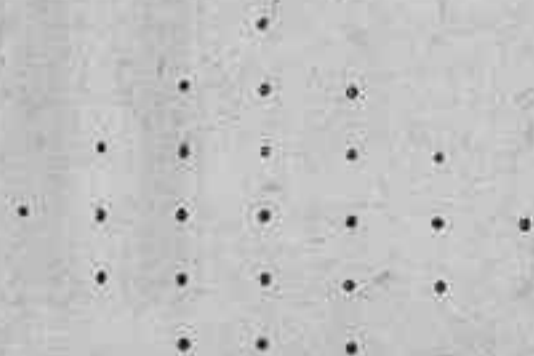
TRENCA-CLOSCAS.

NO, ADAN, JO DE GRANOLLERS.

Formar ab aquestas lletras, lo títul de un aplaudit
drama catalá.

PAU MATALLOPS.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal: consonant.—Se-
gona: part del cos humá.—Tercera: volátil.—Quarta:
peix.—Quinta: arbre fruyter.—Sexta: element del globo.
—Séptima: consonant.

RAPA-VELAS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Riu d' Espanya.
- 4 8 5 3 4 6 2.—Nom d' home.
- 3 4 5 6 2 3.—Util de barco.
- 7 7 8 2 8.—Flor.
- 7 6 7 3.—Nom de dona.
- 5 6 2.—Part del cos humá.
- 7 3.—Nota musical.
- 4.—Consonant.

V. VIDAL.

GEROGLÍFICH

J. ALAMALIV.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.